

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2019/7951,Wystawa-Dzieci-Zamojszczyzny-historie-prawdziwe-8-20-lipca.html>
20.05.2024, 12:53

Wystawa *Dzieci Zamojszczyzny historie prawdziwe* - 8-20 lipca

8-20 lipca

Wystawa *Dzieci Zamojszczyzny: historie prawdziwe* (polsko-angielska) autorstwa dr Beaty Kozaczyńskiej z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.

Wystawa udostępniona została przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Na wystawie ukazane są wojenne losy polskich dzieci wysiedlonych z Zamojszczyzny do obozów przejściowych w Zamościu i Zwierzyńcu, a stamtąd do: Generalnego Gubernatorstwa (w sześciu „transportach śmierci”), KL Auschwitz II-Birkenau, KL Lublin (Majdanek), do powiatu puławskiego oraz do Rzeszy na przymusowe roboty. Wystawa przypomina też o polskich dzieciach zrabowanych rodzicom na Zamojszczyźnie – dzieciach z „zatartą” tożsamością, które zostały zgermanizowane i po wojnie żyły w nieświadomości swojego polskiego pochodzenia. Przedstawiono także akcję ratowania ok. 480 polskich dzieci z obozowego piekła w Zwierzyńcu – przez Różę i Jana Zamojskich. To, jak dotąd, mało znana karta gehenny dzieci z Zamojszczyzny.

Na wystawie również głos mają świadkowie historii, będący wówczas dziećmi. Ich losy prezentowane są przez pryzmat gehenny ich wysiedlenia i indywidualnych przeżyć z wojennego dzieciństwa. Wśród nich są osoby posiadające dziś status „Dzieci Zamojszczyzny”, wywiezione zimą na przełomie 1942 i 1943 r., w czasie silnych mrozów w bydłowych, towarowych wagonach z obozu przejściowego w Zamościu – w nieznaną stronę. Były to dzieci „bezwartościowe rasowo”, zrabowane rodzicom podczas selekcji rasowej w obozie. To właśnie na te dzieci czekano w całym okupowanym kraju, dyżurowano na stacjach kolejowych z nadzieją na ich uratowanie. Stacją docelową jednego z 6 „transportów śmierci” były m.in. Siedlce. Dzięki natychmiastowej pomocy i determinacji mieszkańców tego miasta udało się uratować większość dzieci z transportu (było ich około 550, w wieku do 14 roku życia).

Wystawa ukazuje też tragizm życia codziennego – w cieniu wysiedleń i pacyfikacji Zamojszczyzny w okresie od 27/28 listopada 1942 r. do 15 sierpnia 1943 r. (z przerwami). W rezultacie Niemcy popełnili szereg zbrodni na cywilnej, rolniczej ludności, w tym na polskich dzieciach i młodzieży. W strefie wysiedleń znalazło się ok. 110 000 Polaków, w tym ok. 30 000 dzieci (ok. 10 000 dzieci straciło życie bądź zaginęło).

Kontakt z autorką: beataakademia@o2.pl

Organizator lokalny: Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej BIAŁKI

Stowarzyszenie
Aktywności
Lokalnej
BIAŁKI

Partnerzy wystawy: Fundacja LOTTO; Gmina Zamość; Starostwo Powiatowe w Zamościu; Miasto i Gmina Łosice

